

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
6 octombře st. v.
18 octombře st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principala 375 a.

Nr. 40.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Veronica Micle.

Vięta și operele sale.*

Domnule președinte,
Dómnelor și domnilor.

De și, după cum a ęis ilustra noastră scriitoare

Carmen Sylva, glasul femeiei nicăiri nu resună mai dulce și mai armonios decât la vatra sa și în mijlocul copiilor sei și recunosc că acesta e un adevăr netăgăduit; am urcat totuș treptele acestei tribune și voi vorbi aici, mánată de impregiurarea d'astă sэрă.

Ridicând bustul poetei Veronica Micle, am cređut de datoria mea să schițez în câteva cuvinte, vięta și operele poetei.

Ími pare că sânt prima femeie română, care iau cuvântul în acest sanctuar; cunoscând greutatea primului pas, veți fi îngăduitori cu modesta mea încercare.

Odinióră, ómenii neavând atâtea aventuri, atâtea turburări, atâtea aspirațiuni, atâtea doruri, își concen-

trau tótă dragostea lor în Dumneđeu și în aprópele; nemurirea nu frámántă pe nimeni, trebuințele erau puține ș-așá, la vetrele lor, ei trăiau liniștiți, ajungeau adánci béránețe.

Pe vremea aceea, acela care îndurá fără să cártescă, mai multe chinuri, mai multe schingiuiri, fie pe cámpe de luptă, fie pentru dragostea lui Dđeu ș-aprópelui, erá láudat și sfințit de cátră părinții noștri bisericeșci.

Esemplesle cele bune, poveștele le dau béránii, tinerii ascultau și numai urmând astfel ei au putut să ne dea o religieune ș-o morală démnă de pacínicia, de rábdarea și de 'nte-lepciunea lor!

Mai tárđiu, nevoile 'mulținduse, curiositatea devenind mai mare; în diferite ramuri, unii ómenii s'au specializat, s'au perfecționat așá de mult, încát, prin serviciile aduse semenilor, ei sânt ca niște sfinți; pe aceștia, spre a le probá recunoșcința, ómenii îi eterniséză sápdându-le chipul în

VERONICA MICLE.

* Conferență ținută la Ateneul din București în sэрă de 13 decembre 1890.

ipsos, în piatră, în bronz ș-așa ei rămân într-o pomenire. — Ați acea națiune e mai fericită și mai înaintată în arte și în invențiuni, care are mai multe monumente închinată celor ce p'asemenea căi au știut a se ilustra. (Aplause.)

În zilele noastre genii ca: Edison, Pasteur, Lescsps, nu strălucesc ca și niște sfinți. — Prin descoperirile lor n'au adus ei folose întregii omeniri? Este posibil ca vr'o națiune să-i nesocotească séu patriele lor să nu se fălăscă cu dênșii? Până să se întărescă și țera noastră, a suferit destul, dar, dela descălicătoare, câte nu sânt și la noi ființele scumpe a căror monumente trebuiau să fie deja aședate pe piețele și în sanctuarele noastre? (Aplause.)

Caractere, ômeni cari să merite sfințirea în acest chip, s'au găsit la noi în toate timpurile și în toate împregiurările și istoria ne probéză 'n destul acest adevăr. Că i-am uitat un moment, acesta nu am făcut-o din ingratitudine, după cum o spune și eruditul profesor dl V. A. Urechia în deseversitul studiu despre Gheorghe Asaki; nu, dómnelor și domnilor, Românul nu uită nici odată pe acela care p'asemenea căi îi glorifică numele; dar nici îngăduie pe cel ce îl întină; — mai de vreme séu mai târziu fiecare își ia respălata așa după cum a trăit, așa după cum a lucrat. (Aplause.)

Cu bucurie dar trebuie să depunem obolul nostru pentru asemenea scopuri frumoșe; că am rămas ôrecum înapoi, acesta nu se pôte atribui lipsei de recunoștință séu a gustului pentru frumos, nici decum; ei, până mai eri alaltăeri deprinși a așteptă totul dela inițiativa statului, ni se părea ciudată o mișcare în acest sens. — Ori ce lucru inse vine cu timpul; acesta dovedesc atâtea statui ce se ridicară la noi de câțiva ani și inițiativa luată de domnul Constantin Esarcu. Da, un asemenea monument ridicat în capitala României din pungile românilor, ne dovedeșce, dîc, în de-ajuns, aceea ce pôte o hotărîre înțeleptă ș-o voință de fier. (Aplause.)

Siguri au fost apostolii, că religiunea lui Isus Christos este întemeiată, când au văduț ridicându-i-se casă învătătorului lor; sigur să fim noi Români, că cu un asemenea sanctuar, munca intelectuală, artele, vor luă un mai mare avânt. Astăzi nemurirea nu mai este ceva care să nu frământă pe nimeni!

Vorbînd de aceea ce pôte inițiativa privată într'un stat, nu pot să trec fără a cită un eveniment, rar în istoria neamurilor, esemplul dat de Francesi, după rebelul dela 1870, când la un singur strigăt de nevoe, în loc de 5 miliarde, cât trebuia Franceșilor spre a plăti tributul ce le cerea Germanii, în urma înfrângerii, s'au adunat numai din pungile cetățenilor, și în câteva ciasuri 15 miliarde! Colosal! Dar îmi veți dîce, prin câte nu trecuse poporul frances dela consolidarea lui și câte nu sânt și resursele sale! La noi dar când se face ceva d'acest soi, meritul să-l socotim cu mult mai mare.

Este adevărat, că regenerarea noastră n'a început de mult și că toate n'ceputurile sânt grele. Cu timpul are să se facă toate ș-așa după cum doresc inimile noastre pentru înflorirea patriei. Ați dîc acesta cu siguranță, căci pe lângă că iubim arta și frumosul, apoi fiind convinși că civilizațiunea popórelor se cunoșce mai ales după monumente și mândri din firea noastră, pe viitor n'om sta cu mâinile 'n sîn, nu ne vom da înapoi nici unul dela datorie! De câțiva ani care este strigătul de bine care să nu aibă rêsunet între noi? Ce scop frumos nu ș-a propus cineva, să nu ajungă la limanul dorit?

Disei mai adineauri, că nemurirea frământă pe totă lumea și, și trebuie să fie așa, căci, fără de

acesta, în ce ar sta progresul omenirii? Calea până la dênșea e spinósă și nu numai avënd un talent natural o pôte cineva ajunge. Va trebui să aibă 'n luptă și arme puternice ca: răbdare, abnegațiune, perseveranță, aci e — greul; pe acestea vedeți nu le pot avé toși muritorii și fără de ele... de aceea noi unde le găsim, trebuie să ținem sémă de dênșele.

Hotărîrea mea d'a ridică bustul unei scriitoare române vine tocmai din această cauză și din dorința ce-am avut d'a vedé pe femeii rîvnitoare. Corregio eră 'n vîrstă de 30 de ani când vëdu tablourile lui Tiziano și transportat strigă: *unch' io sono pittore*. Ș-a ajuns tot așa de 'nsemnat ca maestrul său.

Arta nu cere vîrstă, ci muncă și timp. Timpul, la el să ne gîndim. Neingăduitor atât pentru cei activi, cât și pentru cei alaltăeri de o potrivă trece; iar gloria e numai a celor ce știu a-l întrebuiță cu folos. Când cineva profită de dênșul, gîndesc că acel cineva nu trebuie dat uitărei și că are drept la recunoștința noastră, mai ales, lucru rar, decă este și femeie.

De când e lumea, atâtea s'au dîs pe socotela femeiei, încât ar trebui cu toate a da mâna, a dovedi că femeia e mare când voeșce. În fiecare moment: ca soție, ca mamă, ca soră ori ca artistă, ea lucrând ș-adunând ca albina tot ce este mai bun să producă, cu arta, fagurul de miere și, cu blîndeța ei, să inobileze societatea, căci numai astfel traiul său va fi liniștit și bun, iar menirea-i dêmna de făptura sa. (Aplause.)

La vie de la femme est dure — a dîs-o ilustra noastră poetă Carmen Sylva și este regină. Cât trebuie dar să 'nțelegem, să ne pîtrundem d'acest adevăr noi cestelalte simple muritoare! Cu cât vom avé mai puține ilusiuni, cu cât ne vom convinge mai mult, că lumea este o robie vecinică, în care nimeni și mai ales femeia nu trebuie să trăescă pentru sine: cu atata vom fi mai fericite, că în lume ne-am făcut datorial! (Aplause.)

Femeia trebuie să aibă închinări continue spre artă și frumos; făcută spre a 'ncântă, ea trebuie să aibă atâtea calități, câte capriții are bărbatul! (Aplause prelungite.)

A desemnă, a cântă din gură séu din instrumente, a scrie, sânt agremente care trebuie să și le dea ori ce femeie care are ôrecare învătătură, dar bine înțeles în ciasuri libere și în afară de datorial ei, de unde, sub nici un cuvânt și pentru nici una dintr'acestea, ea nu pôte lipsi. Cu toate acestea părăsind școlă și intrând, cum se întemplă adesea, nepregătite în marea școlă a societății, ne dăm după altele și arareori femeia mai ține a cultivă un talent pe care l'a avut odată. Câte dintre noi n'au a-și impută, nu-și impută, acest lucru chiar acum în momentul ăsta?

Am dîs, că altul este chipul cum se sfințesc astăzi ômenii. Ca și 'n trecut, prin munca și faptele lor se sfințesc ei singuri, iar generațiile cari se folosesc de scrierile, invențiunile ori descoperirile lor, le consacră monumente demne de dênșii. Ș-am avut, nu putem să ne plîngem, serbătore după serbătore. În tómnă acesta chiar s'a ridicat în septembrie, cum șcim, bustul lui Eminescu la Botoșani, în octombrie statua lui Asaki la Iași, ș-acum...

Nu trebuie ôre să ne salte inima de bucurie și nu numai că ori cine scóte un strigăt, găseșce mijlôce spre a realiză scopuri frumoșe; dar pentru că avem figure cărora recunoștința, admirațiunea și amintirea noastră le pôte făuri monumente care să fie spre pomenirea lor și spre fala neamului românesc! (Aplause.)

Bustul ce avem înaintea noastră și căruia rog pe domnul președinte al Ateneului Român a-i da aici locul ce i se cuvine, înfățișează pe poeta Veronica Micle, femeia care lucrând a lăsat o urmă după dânsa în omenire și despre a cărei viață și opere me veți îngădui a spune câteva cuvinte. (Aplauze prelungite.)

Veronica Micle, gingașa noastră poetă lirică, este româncă din Ardeal; ea s'a născut la 1850 în orașul Năsăud. Peste doi ani dela nașterea sa, părinții sei, dimpreună cu dânsa, trecură munții și veniră de s'aședără în vechia și frumoasă capitală a Moldovei, Iași; acolo Veronica Câmpănu, astfel eră numele seu de familie, făcū clasele începătoare și școla centrală.

Vioie, inteligentă și c'un fisic plăcut, cum au mai tôte femeile de peste munți, ea de mititică atrăgea atențiunea, câștigă dragostea tuturor celor ce o cunoșeau; — așa la vârsta de 14 ani se căsătorī cu eruditul profesor de universitate, Stefan Micle, de origine și dânsul din Transilvania, care eră mult mai în vârstă decât dânsa, dar căruia ea putuse, cu naive respunsuri la un examen, unde el eră trimis ca delegat, a-i fură inconștient inima.

Fără mijloce, părinții sei se 'nvoiră la această nepotrivită unire și ea fu sacrificată. Cu soțul seu, dânsa trăi in se în bună armonie până la 1879, când îi despărți mórtea. Văduvind încă foarte tineră, Veronica Micle, avū a luptă cu multe prejudiții sociale, cu multe ne-ajunsuri până ce crescū pe cele doue fiice ale sale Valeria și Virginia Micle, pensia ce-i rămăsese dela soțul seu fiind mică, iar mijlocele ei fôrte restrinse. Spre a le completă educațiunea, ea trebui să vëndă până și cuibul seu, casa ce avea și la 1883 să se mute la București; la Iași ne mai convenindu-i a trăi atât pentru că nu se mai putea ține în aceleași condițiuni sociale în care trăise mai nainte, cât și pentru că interesul fiicei sale d'a se perfecționă în arta cântului eră la București.

Până aici poeta trecuse prin tôte 'ncercările grele ale vieții; necasurile o făcuse a căde într'un fel de pesimism, care luat în aparență, mulți puteau a o judecă reu; — dar: ce nu cuprinde o viață și câte nu sânt impregiurările care te fac a arătă aceea ce voești, iar nu aceea ce sufletul teu ascunde!

Inteligentă, cum eră Veronica Micle, și cu sufletul poet, ea a știut să se folosescă de cercul omenilor de merit în care se 'ntrodusesese pe când eră la Iași. Cu colegii soțului seu, Veronica Micle discută cestiuni înalte de filosofie și de logică, așa că în scurtă vreme ea completă, cu prisosință, cursul studiilor netrecute 'n școlă și începū să scrie.

În acea vreme sôrtea care țese mreji maestre, o țesea și pe a dânssei, dar din niște fire șubrede și negre.

(Va urmă.)

Smara.

Bărbații sânt mângăiați de primul amor, iar femeile de col din urmă.

*

Tutunul, alcoolul și cărțile sânt cele trei flagele ale societăței moderne.

*

Cei săraci nu se ajută cu ochii cari plâng, ci cu mâinile cari dau.

*

Cu cât cugeți mai puțin, vorbești mai mult.

*

Vecinic femeia va abdică dela rațiunea ei, ca să fie pe placul modei.

La un portret.

Me perd uitându-me la tine,
Cuprinsă ca de-un farmec sfânt,
Și 'n sufletul meu iar revine
Dorul ce-avui pe-acest pământ.

Și c'un amor peste măsură
Desmerd frumosul chip al teu,
Și uit c'a fost între noi ură
Și uit de câte sufer eu.

Și te iubesc ca și atunci
Cu tot aventu 'nchipuirii
Și cu acea simțire dulce,
Ce-o dă trecutul — amintirii.

Veronica Micle.

Jertfa de sine.

— Piesă de *Eugen Scribe*. —

(Urmare.)

Toby. A Dne! Dle Morton! ce ai? să chem pe cineva?

Morton. Taci! (După o pauză.) Lasă-me singur!

Toby. (Aparte.) Cât e de tulburat, cu tôte principiile sale! (Tare.) Dle Morton, eu me tem...

Morton. Nu e nimic... absolut nimic! (Se scolă.) Dar nu putem rămâne aici; du-te și caută o trăsură ca să luăm pe Patrick. Te aștept!

Toby. Sbor!.. Dar totuși îmi pare foarte reu că ți-am spus așa de-odată fără veste, că toți din casa asta caută să-și bată joc de dta...

Morton. (Brusc.) Du-te! (Cu dulcetta.) Dar du-te Toby! (Toby ese.) Cât despre mine, nu voi mai aștepta întorcerea lui. Ingrata! n'o voi mai revede-o nici odată... nici odată!.. (Se oprește.) Fie fericită, cel puțin asta-i cea de pe urmă dorință a mea, și singura mea resbunare. Să plec. Ce vedea e!

Scena XVI.

Morton, Georgina.

Georgina. Ei! dar unde te duci acum?

Morton. Plec.

Georgina. Nu se pôte! Mi-ai făgăduit să rămâi aici până deseră, și dta cred că știi ce va să dică un cuvânt al unui om...

Morton. Ce-i dreptul, trebuie să ne ținem cuvântul, chiar față cu dușmanii noștri... dar cuvântul meu, dta vei face bine a mi-l înapoiă...

Georgina. Vorbești serios?

Morton. Da.

Georgina. Și de unde vine acest aer posomorit și amenințător? Ce se petrece în inima dta?

Morton. Nu caută să afli mai mult de cât știi, — căci eu, care nu știu nici a înșelă, nici a me preface, — îți voi spune tot adevărul.

Georgina. Asta o cer și eu.

Morton. Și me vei lăsa apoi să es?

Georgina. Da!

Morton. Ei bine, femeie, te desprețuesc!... adio!

Georgina. (Reținându-l.) Morton, Morton... nu plecă astfel, — nu me părăsi așa... Nu cred să vrei a me disperă. Stăi, te rog, mai stăi!

Morton. Me mai oprești încă, după cuvintele ce ți-am spus?

Georgina. Mi-ai dat o lovitură de mörte... dar ce-mi pasă! remăi; îmi place mai mult disprețul decât lipsa dtale!

Morton. Ah! cine n'ar crede-o, auđind acęsta voce așă de dulce, și astă privire rugătoare! — Dar oricine ai fi tu, nu me vei mai înșelă. Instinctul teu e șarlatania; ea e viața ta, ființa ta; instinctul meu e francheța. Înainte de a te părăsi pentru totdeuna, îți voi spune totul... Acest triumf ce-l reclamă vanitatea ta, tu l'ai obținut; tu ai reușit să tulburi simțurile mele, să rătăcești rațiunea mea... te iubiam!

Georgina. Dta? o Dne!

Morton. Da, înșelătoare-o... da, ingrato!

Georgina. (Cu bucurie.) Vorbește, vorbește... acum pot să ascult totul...

Morton. (Furios.) Ea rîde încă de suferințele mele!.. ea nu știe cât sufăr eu; ea nu știe că astă inimă ce nu s'a supus nimărui nici odată, ei, i s'a devotat! Și i-ar fi sacrificat totul! ar fi înfruntat totul pentru dęnsa!

Georgina. Ah! ce dulci cuvinte! — continuă!

Morton. (Cu ciudă.) Nu, nu voi mai continuă, — rațiunea mi-a revenit, și nu me mai tem de tine: căci te vęd acum întocmai astfel precum ești, tu, și acel lord Darsie.

Georgina. Nu cumva ai fi gelos! — copiii ce ești! I-am făgăduit că me voi mărită cu dęnsul, este drept, — dar numai atunci când voi fi sigură că nu iubesc pe nimene în lume... Și acum... mi se pare că sânt cu totul deslegată de acea făgăduință.

Morton. Inședat încerci să me orbești! cunosc perfidia ta! Și iată ȳeți-ți și dovada! (Îi dă scrisoarea lui Darsie.)

Georgina. (După ce a cetit.) Cum! te superi pentru asta?

Morton. (Furios.) Și ce poți răspunde la asta?

Georgina. Că astăzi diminueță lucrul putea fi adevărat, — dar că acum...

Morton. Ei?

Georgina. Dar dta nu me vei crede, și vei avę dreptate; nu mai e cestiune ca prin vorbele mele, ci prin faptele mele să-ți dovedesc decă iubesc. Pele câteva clipe sperez că nu te vei mai indoii de nimic; și, după aceea tu, protectorul meu, amicul meu, stăpânul meu, vei hotărî sörta mea. (Merge la apartamentul ei, și, în momentul de a reintră, aruncă asupra lui Morton o privire alectuösă. În acest moment intră Toby; care zăreșce pe Georgina ce ese privind încă pe Morton.)

Scena XVII.

Morton, Toby.

Toby. Ah Dómne!

Morton. Ei? ce este?

Toby. (Afară de sine.) Vai! de asta numai me mai temeam! nălucirile mele renasc înaintea ochilor!.. e ea!.. iar ea! — Dle Morton, trăsura este jos... să plecăm, să plecăm degrabă.

Morton. Dar pentru ce?

Toby. Pentru că capul meu nu mai pöte resistă... ea me urmăreșce pretutindenea... ea, séu închiderea ei!

Morton. Și cine?

Toby. Cea pe care am zărit-o în acea bogată trăsură... Ș-apoi, séra, strălucitoare de lumini, într'un nou... ea eră colo... am vędut-o... a eșit acum de-aici.

Morton. (Cu voce alterată.) Georgina?

Toby. Nu, ea se numeșce Caterina.

Morton. Caterina?

Toby. Am recunoscut-o eu bine; acel aer așă de dulce și așă de drăgălaș! acei ochi ȳintuiți asupra ochilor dtale... tot așă me privia și pe mine odinöră... când me incredeam încă în jurămintele ei!

Morton. Cum? ea... ea ț-a jurat...

Toby. Negreșit!

Morton. Și ea eră să se mărite cu un altul!

Toby. Cu un altul! asta nu se pöte. Dle Morton! mi-a dat cuvęntul ei! me voi duce să caut pe cel ce voieșce s'o iee de nevěstă, — vom porni împreună... dta îi vei povesti totul; și-i vei spune că, decă are onöre, vrednicie, decă nu este un mișel, el nu trebuie să fie complicele unui astfel de sperjur.

Morton. Ajunge; drepturile tale sânt sfinte, și ori-cine ai fi tu, — principiile mele îmi spun, că, cel ce-și calcă un jurământ, séu cel ce ajută la așă ceva, trebuie să fie un om miserabil. (Aparte.) Și asta nu mi se va întęmplă nici odată, chiar de-aș fi sigur că fericirea mea va fi sdrobită pentru totdeuna!

Toby. Iată ce trebuie să-i spui.

Morton. Bine; îi voi spune.

Toby. Ah! cât ești de bun!

(Încheierea va urmă.)

N. A. Bogdan.

Oltul.

Conferență ținută în adunarea generală a Societății Geografice Române, în séra de 4/16 martie 1891.

(Urmare.)

Rîu-Vadului. — Oltul intră la noi în țeră la Rîu-Vadului, una din cele mai importante trecătoare și cea mai adancă, avęnd 3 până la 400 m., în fundul căruia se rostogolesc cu furie, ape puternicului torent.¹ Romanii fortificaseră acęstă trecătoare, de unde și vechia sa denumire de »Pörta lui Traian.« Pe aci au trecut töte armatele din séu în Ungaria și prin acest pas, parte din trupele rusești intrară în Transilvania în anul 1849 sub conducerea generalului Lüders. Aici la Rîu-Vadului incepe un lung și strimt defileu, care se termină apröpe de Rîmnicu-Välcii și are o lungime de 56 kilometri și o lărgime dela 100 până la 1000 de metri.

— *Căineni.* — Coborîndu-ne cu 7 kilometri mai jos de Rîu-Vadului, intrăm în satul Căinenii, sat mare de moșneni, care se întinde și pe țermul stâng al Oltului în județul Argeș. Comunicația între ambele sate se face cu poduri plutitoare.

Căinenii a fost în töte timpurile un punct strategic însemnat; astăzi încă se mai cunosc urmele a douę fronturi bastionate construite de cătră Austriaci și Turci în resbelul lor dela 1710. În acęstă privință, iacă cum se exprimă regretatul căpitan Filip în studiul seu asupra Olteniei: »Poziția dela Căineni este tare prin natura sa, și are o însemnătate militară destul de mare, pentru a atrage asupra-i atențiunea bărbaților competiți.«²

Căinenii mai este prin acęsta important, că aci se întelnesc amëndouę drumurile, care din Valachia mică, cât și din cea mare, duc în Transilvania; sub regulamentul organic erau drumuri de poștă pe amëndouę liniile; drumul dela Piteșci prin curtea de Argeș, Sălătruc, Pripörele la Căinenii și drumul poștei din Rîmnicu-Välcii prin Cozia, Călineșci la Căinenii și de aci la Turnu-Roșu.

¹ V. Studii de geografie militară asupra Olteniei de căpitan N. Filip, Bucureșci, 1886.

² Vedeți studii de geografie militară asupra Olteniei de căpitan N. Filip, Bucureșci 1886, pag. 35.

P E M A L U L M Ă R E I .

Tot aici la Căineni, sus d'asupra satului, se află o mare lespede de marmură albă cu o inscripție latină, în forma și stilul lapidar a monumentelor romane, prin care se perpetuă trecerea Olteniei sub sceptrul Habsburghilor și construcția șoselei d'a lungul Oltului dela Turnu-Roșu până la Rîmnicu-Vâlcei. Noi am publicat în Buletinul Societății noastre această inscripțiune după un manuscris dela «British-Museum.»¹ Acastă inscripțiune se mai află reproducă de Felmer² și de Sistini.³

Se știe că în urma păcii dela Pasarovitz (Pazarovac) în anul 1718, Turcia cedă Austriei, între altele, și întréga Oltenie, care remase sub coróna imperială până la încheierea păcii dela Belgrad, în anul 1739. De atunci a ramas în totă Oltenia Țicătorea: «De când cu Nemții cu cōdă.»

Tractatul din 1771. — Mai târziu, Austria căută a luă din nou în posesie Oltenia. Astfel în tractatul subsidial, încheiat la Constantinopole la 6 iulie 1771, între Curtea vieneză și sublima Pōrtă, această din urmă promitea a cedă Austriei cele 5 județe Oltenice. Iacă textul articolului privitor la această nouă cesiune:

Article deuxième. — «La Sublime Porte pour témoigner sa gratitude et reconnaissance parfaites des procédés généreux, qui ont été manifestés de Leurs Majestés Impériales et Impériales Royale Apostolique, Leur remettre de plein gré et Leur cédera en don toute la partie des dépendances de la province de Valachie, qui se trouve bornée d'un côté par les frontières de la Transilvanie et du Banat de Temeswar, d'un autre côté par le Danube, et de l'autre côté par la rivière Olte, et la Cour impériale exercera de plus la supériorité sur la rivière Olte.»⁴

Acest tractat subsidial, foarte puțin cunoscut în public, a fost semnat, o mai repet, la Constantinopole, la 6 iulie 1771, de către marele vizir Mehemet-Pașa din partea Turciei și de către François de Thugut din partea Austriei.

Din norocire pentru noi, tractatul nu se execută și Oltenia remase românească; dar, după cum știm, nu trecură mulți ani și același Thugut încheiă tot cu Sublima Pōrtă un alt tractat, prin care se răpiă surorii noastre, Moldova, o parte din trupul ei, Bucovina.

Dar observ, de și cam târziu, că din valea Oltului, am ajuns tocmai în Bucovina; ve cer mîi de scuse de această digresiune, aprōpe involuntară, și ve rog să-mi permiteți a ne întōrce cu toți la Căineni, unde remăsesem.

Via Carolina. — Cea dintîiu ingrigire a guvernului Austriei, luând în posesiune Oltenia (1718) a fost de a uni prin comunicațiuni mutuale Dacia Alpestră (Transilvania) cu Dacia de mijloc (Oltenia.)

De aceea, pe deoparte a pus a se curăți albia Oltului de stîncile, care împiedicau ori ce transport de apă; iar pe de alta se deschise cu multe greutateți Via Carolina, care mergea dela Turnu-Roșu până la Bogdănești, aprōpe de Rîmnicu-Vâlcei. La Turnu-Roșu se săpă în piétră următōrea inscripțiune:

*Hacc Via
In Dacia
Aperta est*

*Anno M.DCCXVII.*⁵

Acastă șosea pe marginea Oltului fu considerată în acele vremuri ca o lucrare estraordinară și

¹ V. Buletinul S. G. R. Anul VIII (1887) pag. 145.

² V. Felmer, Primac lineae M. Principatus Transilvaniae, Sibiiu, 1780.

³ V. Sestini, viaggio curioso per la Valachie, Transilvania, Ungheria etc. Firenze 1814.

⁴ V. Colectia Hurmuzachi, T. VII. pag. 86.

⁵ V. Sistini, loc. cit.

fu asemănată cu construcțiile Romanilor, căci, Țice inscripția dela Căineni: «chiar vitejia lui Traian s'a oprit aci.» Construcția acestui drum costase 60,000 de florini.¹ Dificultățile erau într'adevăr foarte mari, avēnd a învinge stîncōsa rezistență a Carpaților și caprițiile iuriōse ale Oltului și dovadă este că și astăzi bucata de șosea între Căineni și gura Lotrului, pe o întindere de mai multe kilomeți, este încă nefăcută. Încă după timpul domniei lui Vodă Bibescu lucrarea se începuse, iaca propiile cuvinte rostite de Bibescu la deschiderea Obșteșcei Adunări din anul 1848: «Ve făgăduiam la începutul anului încetat pōdul peste Olt . . . și deschiderea peste Carpați a drumului dela Căineni . . . șciți că această făgăduelă s'a indeplinit cu chip de a lăsă la cei cari vor veni după noi adevērate monumente a rîvnei și a talentului celor ce au ajutat intru a lor sevērșire.»²

Cum vedem și Vodă Bibescu consideră această lucrare ca un adevērat monument, merit a trece la posteritate. Cu totă această făgăduelă, făcută acum 40 și mai bine de ani, lucrările de șosea la punctele Armășaru și Clopotul nu s'au dat în licitație decât în vēra anului trecut.

O erōre heraldică-geografică. — Aici este este locul, creș, a rectifică o erōre heraldică-geografică, care s'a strecurat în tōte manualele noastre de geografie. În adevēr când este vorba de județul Vâlcea, tōte manualele cuprind următōrea frasă stereotipă: «Marca județului este un Poștalion, semn pentru vechiul drum al Romanilor, care mergea la »Ulpiă Traiană» s'eu: »semn că prin acest județ trece drumul roman, numit Valul lui Traian.»³

Ei bine, acesta nu este esact, vechia stemă a județului Vâlcea a fost un copaciu, în semn că acest județ avea multe și bătrâne păduri; căci în adevēr iacă ce găsim în raportul deputațiunii administrative cu ocazia ocupării Olteniei de către Austriaci: «Vultsa sigillum habeat cum signo arboris, quia prae caeteris magis fructifer est.»

Raportul este datat din Craiova 14 octombrie 1719.⁴

(Va urmă.)

George Ioan Lahovari.

¹ V. O. Lugoșianu, Oltenia sub ocupația austriacă 1717—1739) București 1889.

² V. Cuvēntul prințului Bibescu la deschiderea Obșteșcei Adunări, din anul 1848, ianuarie.

³ «Județul Vâlcea are de marcă un poștalion, semn că prin acest județ trece drumul roman, numit Valul lui Traian.» (Geografia generală de Const. Țincu, Iași, 1883.) — «Marca districtului este un poștalion, semn pentru vechiul drum al Romanilor ce mergea la Ulpiă Traiană.» (Elemente de Geografie de A. Gorjan, ediția 13-a București, 1876; Geografia României de A. Gorjan, București, 1883.) — «Prin Vâlcea trece un vechiu drum roman așternut cu piétră și de aceea i s'a dat drept marcă un poștalion.» (Geografia de Nic. Mihăilescu, prof. București 1887.) — «Marca județului Vâlcea este un poștalion, semn că în vechime a fost pe malul drept al Oltului, drumul roman așternut cu piétră.» (Geogr. jud. Vâlcea de St. Ionescu-Cheianu, București 1886.) — «Pe aici (Vâlcea) trece un vechiu drum roman așternut cu piétră și pentru care s'a dat de marcă acestui județ un poștalion.» (Geogr. jud. Vâlcea de C. Alesandrescu, Craiova 1882.) — «Marca județului este un poștalion, semn . . .» (Geogr. României de Zaharia Antinescu, Ploiești 1878.) — «Marca județului este un poștalion, semn că drumul roman . . .» (Geografia Modernă (?) de Ales. Venuescu, Buc. 1874.) — «Pe lângă Olt se află o trecătōre printre Carpați în Transilvania foarte renumită încă din vechime, de aceea și marca acestui județ este o căruță de poștă.» (Geografia de dr. N. Nitulescu, Buc. 1873) etc. etc. etc.

⁴ V. în colecția Hurmuzachi, T. VI. pag. 358, raportul deputațiunii administrative către Consiliul imperial de reshoiul despre starea în care se aflase populațiunea română din Oltenia, anex No. IX.

Dómna Chiajna.

Dramă în 5 acte și 1 tablou, de N. Țincu și Radulescu-Niger, jucată întâia oară pe scena Teatrului Național din București la 28 septembrie (10 octombrie) 1891.

Precum anunțarăm în nr. trecut, Teatrul Național din București s'a deschis în sâmbăta trecută cu «Dómna Chiajna», una din piesele premiate anul trecut de către direcțiunea generală a Teatrelor.

Raportorul nostru neputând să asiste la această reprezentațiune, reproducem aici dările-de-sămă ale șiarelor ce ne-au sosit.

*

«Telegraful Român» din București scrie :

Nu voi să Țic că drama dlor Țincu și Niger n'are merite. În primul rând, limba este d'un plăcut arhaism și face plăcere auzului ; apoi caracterul Dnei Chiajna și Ancuța sunt bine prinse, trăesc ; de și cam nefiresc și ducend la melodramă, totuș moș Ghimpe ne înveseșce, și credința lui pentru casa lui Socol ni-l face simpatic. Dcă lipseșce ceva dramei, e lipsa de acțiune, care deja domneșce și în nuvela dlui Odobescu, după care «Dómna Chiajna» este luată.

Apoi tabloul mazilirii lui Petru și recunoșcerea domniei lui Alesandru de către Pórtă, ar pute forte bine să lipsescă, fără ca piesa să piérdă ceva, ba din contră acțiunea ar lángefi mai puțin. Actele cari sunt mai bine conduse și dau ore-care interese, este actul III și IV ; dar găsesc cu cale că n'ar strică să vorbescă mai puțin Dna Chiajna spre a nu-l ținé prea mult în fața publicului pe Andronie Cantacuzino, rănit în destul de grav și totuș nearătând indestul durerii loviturii.

Subiectul dramei este acesta : Mircea Ciobanul murind, boerii refugiați se întorc plini de ură în țeră și caută să profaneze cadavrul domnului țerii ; dar Chiajna o femeie-bárbat îi trece pe toți prin sabie până să vie fermanul de domnie al fiului seu Petru (Petru Șchiopul.)

Radu Socol, fiul lui Socol mort prin ordinul lui Mircea Ciobanul, vine să-și resbune pe tatăl seu pân-gărind cadavrul, dar pe trepte găseșce pe Ancuța, fiica mortului, care-l opreșce dela resbunare, făcendu-l ca un nou Romeo să se inamoreze de domniță, care și ea se perde în ochii lui. Meșterul Ghimpe le slugeșce de minune de votru, astfel că prin ajutorul lui Radu fură pe Ancuța în nóptea nunței din brațele fanariotului Cantacuzino. (O întrebare voi face autorilor : ce căută Andronie Cantacuzino, pe timpul Dnei Chiajna, în Muntenia ?) Vistierul, din ordinul Dnei Chiajna, pune mâna pe Radu Socol, devenit bárbatul Ancuței și pe ea o duce la mánăstirea Ostrov, de peste Olt, s'o călugărescă, dar prin spriginul lui Ghimpe Radu scapă, strínge oltenii și rápeșce pe Ancuța dela mánăstire. Dna Chiajna în ambiția ei nu se mulțumeșce numai ca fiul seu Petru să domnescă în Muntenia, mai cu sémă că după intrigile lui Andronie Cantacuzino, competitor la tronul țerei româneșci, ce are să-l facă să piérdă tronul acestei țeri, după cum ac autorii în tabloul 4-lea, Petru e mazilit printr'un trimis dela Pórtă și întărit din nou printr'altul ; dar ea vrea să-l trecă pe Petru în Moldova în locul lui Ioan Armeanul și să-l aducă pe Alesandru în Muntenia, așa ca ea să aibă améndoue țerile supuse ambiției ei. Dar ori ce geniu își are sfêrșitu ; Vistierul vinde lui Ioan Armeanul pe stăpána lui, Andronie, care fierbe de resbunare că a fost invins de acesta

teeme și că a perdut pe Ancuța, vine în capul boerilor moldoveni și omórá pe ambițioșa Chiajna, care în loc d'a primi în brațe pe fata ei reintórsă cu Radu, porunceșce în secret ca ginerele să fie omórit, și el nu scapă decât numai mulțumită slugitorului Ghimpe care-și perde vieța pentru el. Când își dá sfêrșitul Chiajna, atunci vede că tot Radu îi eră credincios, că el cu oltenii lui sosiți în tabéra ei încungurá pe boeri și pe fanariotul Andronie. Dómna Chiajna care a fost culmea orgoliului, a dorinței de a guverná, de a omóri pentru rațiunea de stat, totuș a avut în inimă o porțiță deschisă iubirei de cuconii domneșci ; murind ea Țice lui Radu Socol : Ingrigeșce de bătții mei.

Artiștii au făcut tot ce au putut ca piesa să reușescă. Dna Velner (Dómna Chiajna) a avut mult de luptat cu greutatea acestui rol uriaș. De multe ori parea sdrobotită de el ; dar pe dată lásă să se vedă că e sigură de caracterul sub care se imbrăcase. Pentru dna Velner, Chiajna, este un succes de onóre. Un lucru am să-i observ : pentru ce aruncă firmanul de mazilirea lui Petru ; ore nu șcie dnei că firmele Porței se primiau cu sfințenie și témă ; și că trimisul ar fi tăiat capul cutezátórei care s'ar fi purtat ca dniaei ? Dna Romanescu (Ancuța) a făcut o nouă creație cum numai dënșa șcie să facă. Pentru tótă lauda e destul să spun că actul IV (mánăstirea) în prea mult îi datoréză numai artistei succesul. Ovațiunile ce s'au făcut artistei, pare că erau nesfêrșite. Dl C. Nottara (Andronie Cantacuzino) de și avea un rol episodic, a șciut să scótă din el efecte adevérat artistice. Dar Nottara a fost ca în tot'dauna admirabil. Dl Gr. Manolescu (Radu Socol) dintr'un rol secundar ne-a dat un rol de prima forță ; a avut momente uimitóre. De altfel ovațiunile spectatorilor a arătat artistului cât este de iubit. Dl Ion Petrescu (Ghimpe) a fost un moș hitru și drágálaș, cum numai el șcie să fie. Dnii V. Alesandrescu și V. Toneanu, (în rolurile cuconilor) au fost bine. De asemeni au contribuit la succesul piesii dnele : El. Mateescu, C. Gánescu, Al. Alesandrescu, Ciucurescu și Langeais. Dnii Al. Mateescu (Vornicu Dumbravă) și Al. Marinescu (Un boer) ne dá forte frumoșe speranțe.

Dnii Țincu și Niger au fost rechemăți pe scenă în mai multe rânduri.

*

«Universul» raportéză astfel :

Drama se resumă în luptele ce a întreprins Dómna Chiajna, — fiica lui Petru Rareș și soția lui Mircea Ciobanul, — după mórtea acestuia, în contra boerilor munteni și moldoveni, ca să-și vedă »cuconii» — Petru Șchiopu și Alesandru, — pe tronul țerilor surori.

Acțiune destulă, limbă cultivată. Autorii au fost chemăți după fiecare act. Mai ales în actul al treilea și al patrulea au fost adevérate ovațiuni.

Rolurile principale au fost ținute de dnele Ar. Romanescu (Ancuța), Amelia Velner (Dómna Chiajna), dnii Gr. Manolescu (Radu Socol) și C. Nottara (Andronache Cantacuzino.) Artiștii au contribuit mult la succesul piesei, care și aserá duminecă a fost primită cu aplause și rechemări în scenă.

Teatru plin și sâmbătă și duminecă. Piesa făgăduesce a ținé multă vreme afișele Teatrului Național.

Unui medaliat.

Țeu, lasă-l crucea ca s'o porțe :
O cruce mai însemná mórte ;
De-o veđi pe pieptu-i — s'o șcii bine,
Că i-a murit ori-ce rușine.

Giordano.

Pe malul mării.

— Vezi ilustrațiunea de pe pagina 473. —

Vedere imposantă.

Până unde străbat ochii, nu-i decât tot apă. Marea e nemărginită și 'n orisonul depărtat valurile ei ating cerul.

Și vine vijelia. Mugete grozave cutrieră aerul, par că milioane de tunuri s'ar fi descărcat de-odată, gândesci o'a sosit ziua judecării din urmă. Valurile bătute de vânturi fac munți urieși, cari dispar și cresc iar; vai de corăbierii cei ce rătăcesc pe ele.

Pe malul mării o păreche tineră nu vede și n'aude nimica din aceste. El tocmai îi declară amor și ea îl ascultă transportată în o altă lume. Mama privește de după stâncă cu dragoste scena acésta trumósă.

Ce vedere drăgălașă!

B o n b ó n e.

La curtea juraților, președintele inculpatului :

— Sânt aci doueșeci de martori cari te-au prins furând.

— Eu pot să aduc o sută de mii, cari nu m'au vădut făcând acésta!

*

Albert se hotărășce să facă un cadou nevastei pentru ziua numelui.

— Să vedem, îi dîșe el, ce voești ca să-ți dau.

— Eu nu știu, scumpule.

— Ei bine, îți dau . . . un an ca să te gândești.

*

— De câți ani crești că sânt ? întrebă o dómna pe Păcală, care-i făcea curte.

— Ești atât de tineră, încât mi se pare că nu te-ai născut încă . . .

*

Un zgârcit :

— Cât o să me coste inmormântarea soției mele ?

— Ca să nu ridă lumea de dvóstre, 3000 de lei.

— Decă e așa, mai bine-mi părea să nu fi murit.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Medicina babelor. Constatăm cu plăcere, că de un timp încoci în literaturile străine se străcoră și câteva informațiuni obiective și adevărate despre mersul literaturii noastre. De o parte unii români, de alta câțiva filoromâni au luat condeiul să informeze despre noi lumea literară străină. Astfel am vorbit nu de mult de importantul raport al dlui Nic. Densușianu publicat în analele Societății istorice germane din Berlin; tot așa luăm astăzi act de o dare de sémă a dlui dr. At. M. Marienescu publicată în «Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn» anul 1891, broșura a V, pagina 86, despre colecțiunea de descânțete și medicene populare a dlui Dimitrie P. Lupașcu și publicată de Academia Română sub ingrigirea dlui Ioan Bianu. În acésta dare de sémă, dl Marienescu constatând progresul ce a făcut Academia Română pe toate terenurile, accentuază în deosebi activitatea ei pentru adunarea comórelor literaturii populare nescrise. Un fruct al activității în direcțiunea asta e și culegerea dlui Lupașcu, care s'a publicat sub titlul «Medicina babelor», pe care apoi o analizăză cu cunoscută sa competență în materie. În curând vom publică în traducere românescă studiul dlui Marienescu.

Munkácsy și costumul românesc. Renumitul pictor Mihail Munkácsy a fost însărcinat de guvernul unguresc, ca pentru plafondul salei de sedințe a noului edificiu parlamentar, care se clădeșce 'n Budapeșta pe malul Dunărei, să facă un tablou care să represinteze descălecarea maghiarilor în țerile aceste. Munkácsy, care are atelierul seu la Paris, a vinit de curând la Budapeșta și ficsându-și un onorar de 220,000 florini, a plecat în provincie să-și caute modeluri prin popor pentru diferitele grupe ale tabloului seu. După ce a umblat printre maghiari, țilele trecute a vinit la Cluș, unde tocmai eră tîrg de sêptemână, compus, fireșce, mai cu sémă din români. Atras de portul pitoresc, artistul doriă să-și cumpere mai multe costumuri, dar poporul nu voiă să i le vîndă cu nici un preț; în deosebi femeile nici nu voiău s'auđă d'un astfel de tîrg. Cu mare trudă a izbutit să-și cumpere vr'o doue sumanuri și câteva șerpere. Dar a fotografiat pe mai mulți, dintre cari mai mult i-a plăcut primarul Pavela Stancu. Munkácsy, scriu diarele maghiare, are trebuință de aceste tipuri pentru grupele care 'nfățișeză pe popórele ce se supun maghiarilor la descălecarea acestora aicia. Bine, dar decă dl Munkácsy va zugrăvi și români în tabloul care infățișeză descălecarea ungarilor : ce va dîce Hunfalvy, care susține, că noi români numai începînd din secolul al XII ne-am străcorat aici ca păstori ? !

Istoria dlui Tocilescu oprită în Ungaria. Ministrul de culte și instrucțiune publică al Ungariei, contele Albin Csáky, a oprit întrebunțarea manualului dlui Gr. Tocilescu : «Istoria română pentru școlele primare de ambe secse» (București, 1887,) în toate școlele din Ungaria, «pentru motivul, că datele sale nu corespund adevărului istoric și sânt potrivite pentru ațtarea urei de rassă.»

Gramatică română. Sub acest titlu a apărut în editura librăriei Nicolae I. Ciurcu în Brașov un manual pentru școlele populare, partea 1, etimologia, lucrată de P. M. Liuba invetător în Docnecea, comitatul Caraș-Severin. Autorul a întreprins lucrarea de față, basat pe experiența câștigată ca invetător. Ș-a împărțit studiul în doue părți; partea primă este destinată pentru clasele inferióre, iară a doua pentru clasele superióre ale școlólor noastre populare. Fiecare regulă gramaticală e precedată de un esercițiu, din care elevii pot găsi singuri cu ușurință regulele. Apoi a pus în urma fiecărei regule unele ocupațiuni, ca astfel invetătorul să se pótă convinge, decă școlarii au priceput séu ba cele invetate. Prețul 25 cr.

Pentru a invetă în scurt timp oinol limbi străine. A eșit de sub tipar la București : «Manual de conversațiuni moderne în șese limbi și anume : Româneșce, franțuzeșce, italieneșce, nemțezeșce, franțuzeșce, englezeșce și spanioleșce.» Cu ajutorul acestui manual de conversațiuni, compus din doue mari volume ce se vînd împreună pe prețul de 4 lei, ori cine pótă invetă, și în cel mai scurt timp, limbile de mai sus. De vîndare numai la administrația diarului «Universul» strada Brezoianu nr. 11 București.

Istorie bisericósoă. Țilele acestre a apărut în editura fondului religionar gr. or. al Bucovinei «Istoria bisericóscă» pentru clasele superióre ale școlólor secundare și alte institute mai inalte de cultură, de Calistrat Coca, profesor de religiune la școla reală superióră gr. or. din Cernăuți. Prețul 2 fl. 50. cr.

„Tatăl Radetzky.” Sub titlul acesta a apărut biografia vestitului beliduce în cadrul istoriei timpului seu. Pentru armata și popórele Austro-Ungariei de C. de Dunker, maior ces. și reg., șef al secțiunii de scrapte a arhivei ces. și reg. de resboiu. Traducere

de Oscar Criste, locotenent ces. și reg. în regimentul de inf. nr. 50 comandat în archiva ces. și reg. de resboiu. Viena 1891. Editura comitetului pentru ridicarea monumentului Radetzky. În comisiune la L. W. Seidel et fiul, librari ces. și reg. de Curte.

Călimdar pe 1892. La Arad, în editura tipografiei diecesane gr. or. române, a apărut un: Călimdar pe anul dela Christos 1892, Anul XIII. Acest călimdar, care e mai voluminos decât în anii trecuți, cuprinde, afară de partea calindaristică, șematismul mitropoliei ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania și al diecesei Aradului. În partea literară conține lucrări de: Nicolau Ștef, V. Alecsandri, T. Ceantea, M. Eminescu și poezii populare culese de R. Bortos și T. Daul. Apoi anecdote și diverse. Prețul 30 cr.

Diaristio. Dl. Al. Macedonschi, cunoscutul poet, va fi numit director al «Monitorului Oficial» al României. — *Curierul Comercial*, organ al intereselor economice, va apărea la București în 15/27 octombrie, sub conducerea unui comitet, odată pe săptămână.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Soiri teatrale și musloale. *Dșora Teodorini* a cântat cu mare succes la Rio-de-Janeiro în opera «Cavalleria rusticana.» — *Dl Băjenaru și dna Kaiser* vor fi angajați la teatrul din Craiova pentru stagiunea 1891—92. — *Dl Al. Bărcănescu*, fiul regretatului C. Bărcănescu, a trecut cu mare succes în anul al doilea al conservatorului de muzică din Viena. — *Mascagni*, autorul operetei «Cavaleria Rusticana», a făcut o nouă operă: «Prietenul Fritz.» Mascagni a sosit la Roma ca să asiste la întele repetiții. — *Lăutarii români*, sub conducerea dlui Iancu Negrescu, au cântat cu mare succes la expoziția din Praga; de acolo în 1 octombrie s'au dus la Berlin.

Teatrul Național din București. Stagiunea s'a deschis sub cele mai bune auspicii. Deschiderea s'a făcut cu piesa originală nouă, «Dăma Chiajna», care a atras lume multă, ceea ce probază că este public și pentru lucrările mai serioase. Acesta credem că va indemnă direcțiunea ca 'n repertor să pună mai multe piese originale, din cele ce i s'au prezentat. Asta e menirea unui Teatru Național. Luni s'a deschis opera italiană cu «Gioconda.» Joi s'a jucat înteaia oră «Ioan Rodean», comedie localizată din limba germană de dl P. Gusty.

Musica românească la Berlin. Se știe din Berlin, că artistul August Bungert a dat în academia musicală din Berlin un concert, unde a cântat și mai multe poezii românești. Poesiile sunt din popor, au fost prezentate în traducerea dșorei Elena Văcărescu și au produs însuflețire în auditori.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu invită la producțiunea împreună cu cântări, teatru și dans, care se va ține astăzi sâmbătă în 5/17 octombrie 1891 în sala dela «Gesellschaftshaus.» Programa: 1, «La peres du victoir», marș, executat de muzică. 2, «Dis-a badea», cor miest de Musicescu. 3, «Haina cernită», de Dinicu, executată de muzică. 4, «Gondoleta», cor de bărbați de Flechtenmacher. 5, «Decă vrei s'alini durerea», romanță de Florescu, executată de muzică. 6, «Liga română», solo de bariton de C. M. Cordoneanu, cântat de dl Adrian Pop. 7, «Sărba popilor» de Dinicu, executată de muzică. 8, «La o rânduinea», cor de dame de I. Wiest. 9, «Măi țerane dela țeră», romanță de Florescu, executată de muzică. 10, «Din depărtare», cvartet dublu, de I. Vorobchievici. 11, «Hora țeranească» de Florescu executată de muzică. 12, «Cântec venătoresc», cor de bărbați de T. de

Flondor. «Carlanii», vodevil într'un act, de Const. Negruzzi. Persónele: Lionescu, fiul boierului proprietar, dl Fritz Schuster; Miron, Terinte, țerani fruntași, dnii Ioan Morariu, George Poponea; Domnica, femeia lui Miron, dșora E. Bobeș; Vochița, femeia lui Terinte, dșora P. Gogan. După producțiune urmază jocurile naționale Călușerul și Bătuta și în urmă dans.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Soiri biserieșol și școlare. *Maj. Sa Monarcul* a dăruit din casseta Sa privată comunei bis. gr.-or. din Clopodia 150 fl. pentru restaurarea bisericii. — *Esc. Sa mitropolitul dr. Silvestru Morariu-Andreevici* a sfințit în săptămâna trecută la Chiselău lângă Nistru biserica de acolo, de pe proprietatea dlui Iancu cav. de Zotta. — *Dl Ioan Marian*, proprietar în Orăștie, dimpreună cu dna soție Salomia n. Stoian, au dăruit bisericii române gr. or. de acolo 10,000 fl., ca vinitul după mórtea lor să se întrebuițeze spre scopuri școlare. — *Dl Sabin Secula*, fiul repositului George Secula din Deva, la 10 octombrie a fost promovat de către universitatea din Viena la gradul de doctor în medicina universală. — *Dl Constantin Popovici* la 10 l. c. a fost promovat la universitatea din Cluș la gradul de doctor în științele juridice. — *Tinerimea româna din Budapeșta* a decis să dea ajutor celei din Gratz care lucrăza la un respuns al contramemorandului maghiar. — *Dl Iosif Elischer*, inspector suprem de școle în Sibiu, a fost numit de către ministrul de culte comisar guvernial pentru gimnasiile gr. or. din Brașov și Brad și școla reală română din Brașov.

Congresul național biserieșol din Sibiu s'a deschis la 1/13 l. c. de către Esc. Sa archiepiscopul și mitropolitul Miron Romanul, după ce înteu s'a servit un Te-Deum de Pr. Ssa episcopul Ioan Mețianu. Apoi s'a constituit biuroul provisor, proclamându-se notari dnii dr. Bologa, G. Feier, Iuhu Novac, dr. Virgil Novac, Ignatie Pap, G. Popovici și dr. R. Roșca. La apelul nominal au respuns 54 deputați din 90. În sfârșit s'au prezentat credenționalele. În ședința a doua s'a constituit definitiv biuroul; notar general protodiaconul R. Roșca, notari din cler Vas. Mangra și Aurel Dragan, mireni dr. Mihai, Z. Mureșianu, Ioan Pap (Orade), P. Rotariu, I. Novac și dr. Novac. Apoi s'au ales comisiunile: organizătoare, bisericășcă, școlară, verificătoare, financiară și cea pentru petiții. În sfârșit s'a decis să se trimită o adresă de felicitare monarcului pentru fericita scăpare de atentatul dela Rosenthal.

Congresul biserieșol gr. or. din Bucovina de ocamdată ș-a încheiat ședințele și deputați din provincie au plecat cu toții acasă, rămânând numai referenții comisiunii congresuale, domnii: Eusebiu Popovici, Miron Calinescu, Dionisie cav. de Bejan, dr. Ioan Sbiera, baron Nic. Mustața și Ioan Timinski, care, după cum aflăm din «Gazeta Bucovinei», țin aproape în fiecare zi întruniri în scopul elaborării unui nou statut congresual.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a teologilor din Sibiu s'a constituit în ședința ținută în 14 septembrie st. v. sub presiul dlui director seminarial Ioan Hannia pentru anul școlastic 1891/92 în următorul mod: Președinte al societății s'a proclamat dl profesor seminarial dr. Daniil P. Barcian; vice-președinte al societății și președinte al comitetului s'a ales Nicolau Vatașan cleric curs. III; arhivar și notar al corespondențelor Ioan D. Suțu cleric curs. III; redactor al foiei «Musa» Romul Verzea cleric curs. III; controlor Aurel Giura cleric curs.

III; notar al ședințelor Ioan Georgia cleric curs. II; bibliotecar Isaia Enescu cleric curs. II; cassar Valeriu Arseniu cleric curs. I; vice-bibliotecar Nicolau Runcean pedagog curs. I. Membri in comitet: Aron Flucuş și Petru Iuga clerici curs. III; George Tătar și Ilie Ciuruga cleric curs. II; Ilarie Chendi și Ioan Cupșa clerici curs. I; Ioan Nicoră pedagog curs. III; și Ioan Metian pedagog curs. II.

Afaceri preoțești. *La Sibiu* in luna trecută s'a ținut sinodul protopopesc gr. c., sub presiul părintelui protopop I. V. Russu. Intre celelalte agende, s'au promulgat statutele fondului școlar tractual, care va intra 'n vigoare la inceputul anului viitor: fondul se urcă la 600 fl. — *Preoții români gr. or. castrensi* au prezentat congresului bisericesc-național din Sibiu un memorandum, prin care cer ca congresul să stăruască la locul competent: 1, să se creeze mai multe posturi pentru preoții români gr. or. la armată, căci pe când sânt 114 preoți castrensi r. c., numărul preoților români gr. or. e numai 6; 2, preoții români gr. or. castrensi să nu mai poarte titlul de «capelan», care îi eschide dela multe beneficii, ci să pōtă obține și titluri mai mari; 3, să se sistematizeze un for superior bisericesc seu vicar castrens, câte un post de paroc-referent preoțesc gr. or. și; 4, să nu mai fie siliți a face funcții și pentru serbi.

Reforma Asilului Elena Dōmna din București. Noul ministru de culte al României, dl P. Poni, dezvoltă o activitate neobosită. Abia trece o zi, ca diarele bucureștene să nu vorbescă de vr'o dispoziție nouă a dsale. De curând dsa se ocupă cu facerea unui regulament prin care Asilul Elena Dōmna, pe viitor va fi transformat in școlă, profesională de unde toate cele ce vor absolve acea școlă să aibă o meserie, așa ca pe viitor asilul să nu mai producă numai profesore ca până acuma.

Stipendii și ajutōre. Consistoriul archidieceșan din Sibiu publică concurs pentru conferirea de stipendii și ajutōre din fundațiunea «Andronic» pe anul 1892. La aceste stipendii și ajutōre pot concura: 1. Invēțăcei de ori-ce meserie; 2. sodali, care s'au eliberat in decursul anului 1891 și 3. sodalii in condițiuni de a deveni măiestri. Concurenții au a trimite recursurile lor până 'n 15/27 decembrie.

Români și grecii din Brașov au purtat mulți ani proces pentru biserica Sf. Treimi; acest proces, precum se știe, s'a incheiat cu invingerea grecilor, deci biserica a ramas a lor. Acum, ca să nu mai aibă nimic comun cu românii, grecii au cerut să fie scoși din mitropolia română din Sibiu; guvernul le-a făcut ș-acēsta plăcere. Prin rescriptul regesc din 8 septembrie n. c., comunitatea bisericescă națională (!) grecască din Brașov cu hramul Sf. Treimi, trece de sub păstoria episcopescă a mitropolitului român din Sibiu sub păstoria episcopului sērbesc din Peșta. In 12 octombrie episcopul Arsenie Stoicovici a primit in reședința sa episcopescă din Szentendre numita comunitate bisericescă sub păstoria sa.

Adunări invēțătoresol. *La Hălmagiu* in 4 octomvre n. s'a ținut conferința invēțătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Hălmagiului, spre a se constitui in o subreuniune a reuniunii generale diecesane. Conferința s'a convocat de cătră protopresbiterul Ioan Groza, carele a și deschis-o, recomandând de președinte pe invēțătorul in pensie Nicolae Joldea și de notar pe inv. N. Turcu, ceea ce s'a și primit. Sub acest presiul apoi invēțătorii I. Popescu, I. Sabo și I. Sida au ținut prelegeri teoretice și practice. — *La Codlea* in 28, 29 și 30 septembrie n. s'a ținut adunarea generală a reuniunii invēțătorilor români gr. or. din districtul Brașov, sub presiul profesorului Ioan Popa și fiind de față vr'o 80 de invēțători. Au ținut

prelegeri teoretice și practice prof. Ioan Popea, inv. G. Mereșiu, Z. Budnariu, parocul I. Comanescu. S'au făcut de cătră președinte propuneri: pentru ținerea unui congres didactic din intrēga mitropolie, pentru esmiterea din sinul adunării a unei comisii pentru cercetarea internă și estenă a școlilor din reionul reuniunii și pentru infiintarea unui organ didactic; toate s'au transpus comitetului spre studiere și raportare la adunarea generală viitoare. — *La Orăștie* in 25, 26 și 27 octombrie n. se va ținē adunarea generală a reuniunii invēțătorilor români gr. or. din districtul Devei, sub presiul dlui Dr. Herlea, notar I. Branga. Vor ceti și vor ținē prelegeri practice invēțătorii Const. Baicu, N. Sânzian și N. Luculeț.

CE ENOU?

Hymen. *Dșōra Lucretia Suciu*, cunoscuta nōstră poetă, fiica dlui protopresbiter Petru Suciu din Ocuriș in Biharia, s'a cununat cu dl dr. W. Rudow, literat din Germania, care a tradus mai multe poesii românești in limba germană, la 11 l. c. in Ocuris. — *Dl dr. Ioan Trăilescu*, profesor la institutul teologic din Arad, s'a logodit cu dșōra Emilia Popescu, fiica dlui Ioan Popescu, notar și proprietar in Nădab, comitatul Arad. — *Dl Victor Szeremi*, absolvent de teologie al dieceșei gr. c. oradane, la 19 octombrie se va cunună cu dșōra Iuliana Christianu, fiica dlui Ioan Christianu protopop și paroc in Poci, comitatul Biharia. — *Dl George Mureșianu*, sergent in regt. nr. 8 de honveți, la 4 octombrie s'a cununat cu dșōra Sanda Dragomir in Lugos. — *Dl Vasile Meret*, absolvent de teologie și dșōra Victoria Cherciu s'au cununat la 13 l. c. in Bod.

Șoiri personale. *Dl Dumitru Brătianu* se allē de câteva sēptēmāni la Viena pentru căutarea sănătății sale: de acolo se va duce intr'o climă caldă. — *Dl Iuliu I. Roșca*, cunoscutul nostru colaborator din București, a fost decorat cu ordinul «Corōna României» fiind deja cavalier al «Stelei României.» — *Dl Victor Mihai*, student in anul V la facultatea de medicină din Clus, este numit practicant la institutul «anatomico pathologic» al acelei facultăți. — *Dl Apostol Mărgărit*, inspector al școlilor române din Macedonia, a fost decorat de regele României cu ordinul «Corōna României.» — *Dl V. A. Urechia* a plecat in Italia, unde va luă parte la congresul pentru pace. — *Domnișōra Văcărescu* a plecat cu mama sa dela Milano la Roma. Aci vor așteptă sosirea dlui I. Văcărescu, care va veni să predea scrisorile sale de rechemare.

Căsătoria moștenitorului tronului român. Pe când diarele oficiōse anunță mereu, că principele Ferdinand, moștenitorul tronului român, se va căsători cu o prinsă străină, după unele germană, după altele engleză: diarele din opoziție dau alte informațiuni. Astfel «Timpul» scrie, că dl Enachiță Văcărescu ar fi declarat unui ministru, că prințul Ferdinand se va căsători cu dșōra Văcărescu și că va renunță la tron in favōrea fratelui seu Carol. Iar «Lupta» scrie aceste: In momentul de față este lucru sigur, că principele Ferdinand va renunță la corōnă in avantajul fratelui seu Carol și că se va căsători cu dra Văcărescu. In timpul din urmă, și cu totă paza pusă in giurul seu, prințul Ferdinand a corespondat cu dra Văcărescu, dându-i asigurări, că un Hohenzollern nu-și va călcă nici odată cuvēntul dat. «Constituționalul» ocupându-se din nou de afacerea acēsta, dice că chestia s'a tranșat: atât regele, cât și regina și ēnsus prințul moștenitor au renunțat la acest proiect. «L'Indēpendance roumaine» revinind asupra chestiei pre-

tinsei renunțării la tron a prințului moștenitor, spune că șcirea e falsă. «Voința Națională» susține că demnitatea și interesele țerei sînt grav atinse prin purtarea dlui I. Văcărescu, pe care guvernul îl ține meru ca reprezentant în străinătate. Dl Văcărescu a declarat unui ministru, că prințul Ferdinand va renunța la coronă, ca să se căsătorească cu aceea pe care o iubește. Svonul acesta s'a lăfit în tîtă Europa. Mai multe țiare anunță încă că prințul Carol de Hohenzollern va sosi la București și va intra în regimentul 3 linie. Aceleași foi vorbesc încă de bijuteriile reginei date trei Văcărescu și pe care acesta le-ar fi vîndut, după propria sa afirmare. Vrea să dîcă scandalul, un moment amortit, s'a reinceput, țice organul național-liberal, încercările de șantaj n'au încetat și guvernul ține pe dl Văcărescu în funcție. «La Liberté» publică un important articol, semnat de dl Al. Beldiman, fost ministru plenipotențiar, în care se țice că trebuie să se sfêrșescă odată cu scandalul ce se perpetuează în giurul familiei regale. Conjură pe regele să puie capêt intrigelor ruginose pentru țeră care a vêrsat valuri de sânge pentru independența ei și pentru ca să puie coronă de oțel pe capul primului ei rege.» O depeșă din Berlin, sosită țilele trecute, ne spune: «Scirile din țiarele streine, după cari prințul Ferdinand ar avé intenția să renunțe la tron în favoarea fratelui seu mai mic, prințul Carol, care ar intra în curênd într'un regiment de cavalerie român, sînt cu totul lipsite de temei.»

Replică junimei academiice române din Transilvania și Ungaria la respunsul junimei maghiare este aprôpe gata. Ea va cuprinde la 90 de pagine în format 8° mare; va apăre în patru limbi: româneșce, franțuzeșce, italieneșce și nemțesce și va fi respândită gratuit în tîtă lumea cultă. Comitetul esecutiv al junimei academiice române dela universitățile din Viena, Graz, Budapeșta și Cluș, prin dnii drd. Victor Roșca, George Candrea, drd. I. Bodea și Ilarion Rusan, a lansat liste de subscripții benevole pentru acoperirea cheltuelilor de tipar, espediție etc. Contribuiriile sînt a se trimite la dl Aurel C. Popovici în Graz, Parkstrasse nr. 7.

Reuniunea femeilor române gr. o. din Blaș va ține adunarea sa generală la 25 octombre n. la orele 10^{1/2} în localul preparandiei. Presidenta reuniunii e dna Rosa Muntean, secretar dl dr. Vas. Hossu. Membri și toți cei ce se interesază de această reuniune, sînt rugați a luă parte.

Stabiliment pentru cultura vaccinului animal. Dl dr. G. Vuia, medicul băilor Herculanee, s'a întors la Arad, unde și-a reluat practica medicală. Aci dr. Vuia a deschis un stabiliment, care este chemat a aduce mari servicii poporului nostru. Este vorba despre un institut pentru cultura vaccinului animal, de unde se vor scôte ultoi dela viței pentru ultoirea copilor și a adulților în contra vêrsatului. Dl dr. Vuia este primul român, care în monarhia noastră are asemenea institut. Sperăm, că autoritățile comunale și comitatense, dar mai ales medicii noștri români nu vor întarđia a primiri o instituțiune sanitară atît de folositoare și nu vor mai da banii lor pentru limfa preparată de străini, care — precum ni se asigură — cu nimic nu e mai superiôră.

Dela dietă. În sêptemăna trecută casa deputaților a ținut doue ședințe: una mercuri, în care s'au ales membrii delegațiunii, între aceștia e și un român dl George Szerb; cu asta ocașiune deputatul Gabr. Ugron a atacat guvernul, că de și partida lui a declarat că vré să ia parte la delegațiune, totuș dintre ei nici unul nu s'a propus; tot în această ședință s'au făcut doue interpelațiuni în cauza arestării studenților universitari din Budapeșta, cari au făcut

demonstrațiuni țilele trecute pe stralele Budapeștei contra ministrului Baross, pentru că acesta a oprit la gară vînderea țiarului «Magyar Hirlap»; în ședința de vineri s'a publicat rezultatul alegerilor pentru delegațiune. Casa magnaților a ținut ședință joi, în care cu mare majoritate a votat proiectul de lege pentru reformarea administrațiunii comitatense. Totodată s'au ales membrii delegațiunii; între ei nu-i nici un român.

Șoiri sourte. *La banchetul din Praga*, pe care l'am anunțat în nr. trecut și care s'a dat în onôrea românilor cari s'au dus să viziteze esposiția de acolo, deputatul Socol a urat de bunăvenire ôșpeților; dr. Mureșan a respuns prin un toast insufletit. A mai vorbit din partea românilor dr. Popovici; din partea cehilor dr. Trojan și redactorul Horica. — *Studentii universitari maghiari din Budapeșta* au făcut în sêptemăna trecută demonstrații contra ministrului de comerțiu Baross, pentru că acesta a oprit vînderea țiarului «Magyar Hirlap» la stațiunile cailor ferate. — *Portul Constantei* se va construi din nou; studiile în scopul acesta sînt aprôpe terminate; lucrările pregătitoare au și început. — *Gara centrală din București* a cărei planuri se fac, va costă 20—30 de milioane și va fi una din garele cele mai mari și mai frumoșe din Europa. — *Din Sinaia* se șerie, că o mare cantitate de zăpadă a cădut pe muntele Caraiman; Caraimanul, Jepii, Furnica și toți ceialți munți sînt albi de zăpadă. — *Pentru monumentul lui Ion Brătianu* s'au subșcris pân' acuma în România suma de 135,000 franci. — *La Făgăraș*, în locul vicecomitelui român Grămoiu, care a fost pensionat, a fost ales Mauriciu Kapocsányi.

Neorolôge. *Simeon Michalescu*, vechiu profesor al liceului din Craiova, originar din Ardeal, a încetat din viață la 7 octombre n. în etate de 66 ani. Ministerul de culte a acordat 300 lei pentru cheltuelile de înmormentare. — *Ioan Stan*, paroc gr. or. în Someșul-cald, a murit la 8 octombre, în etate de 59 ani.

OGLINDA LUMELI

Cronioă mică. *Ministerul de resboiu al României* va face în curênd o nouă comandă de tunuri pentru armamentul forturilor; totodată a însărcinat pe dl lt. colonel Culcer ca să facă planurile nouelor pichete ce se vor construi pe Carpați. — *Regele Carol*, din cauza unor impregiurări neprevêdute, a grăbit plecarea sa din Pallanza și s'a dus cu un tren special pentru Sigmaringen; acolo avea să se oprêscă numai pe 24 ore spre a plecă la Berlin. — *Episcopul din Strassburg*, Fritzen, a luat măsuri ca aspiranții la preoție să nu fie admiși în seminarele innalte, decăt decăt ș-au făcut studiile anteriore în gimnasiile germane. — *Noul rege al Württembergului*, Wilhelm, e născut la 1848, februarie 25. El s'a căsătorit la 1877 cu princessa Georgina Henrietta Maria de Waldeck și Pyemont. Din această căsătorie i se născu la 19 decembre, acelaș an, o copilă, princessa Paulina. — *Giers și Rudini* au sosit la 13 octombre în Milano și au ținut o conferență; în țiuva următoare s'au dus la Monza la regele Italiei. — *Deputații pernelști din Irlanda* au declarat în parlamentul englez, că voesc să susțină independența națională și să continue lupta pînă când unirea națională va fi restabilită. — *Ministrul președinte al republicei franceze*, dl Freycinet, la banchetul dat de cătră municipalitatea Marsiliei, a ținut o vorbire în care a asigurat pe cei de față, că republica se află pe temei solid și că a devinit un factor important în echilibrul european. Iar la Toulon, unde a vizitat fortificațiile, a țis că Franția gășeșce în armată sentimentul de siguranță, pe care

nu-l mai cunoșce de vr'o 20 de ani; ea vede într'acosta o garanție de destine mai bune și de atingerea rangului ce ea înțelege să ocupe în lume. — *Indianii* au atacat coloniile germane din districtul Tulairs și au omorât 200 de bărbați, copii și femei; au plecat trupe pentru prinderea resvrătiților.

Schimb de neveste. Un schimb de neveste a avut daunași loc în California, în impregiurări foarte comice. În patria aurului, escentricitățile nu sunt nici de cum rare și totuș, această întâmplare a fost o noutate chiar și pentru americani. De câteva luni, milionarul Keely se mutase cu frumoasa sa soție dela Chicago la San Francisco și se stăbili într'o vilă superbă. Vecinii soților Keely erau domnul și dna Hickok, a căror avere se evaluază de asemenea la câteva milioane. Vecinii făcură cunoșcință între dênșii și rezultatul fu, că dl Keely se amoză nebun de dna Hickok, pe când dl Hickok fu cuprins de aceleași sentimente dulci pentru dna Keely. În America ômenii sunt practici. Bărbații amozăți «de a cruciș» nu se gândiră de loc să se impușce, ci ca ômeni de afaceri se invoiră să-și schimbe nevestele; lucru la care acestea din urmă consimțiră cu bucurie. Ei călătoriră câte-și patru la Chicago, fură divorțați, în douecinci de minute și serbară în aceeaș și o cununie ericită. Unii pesimiști afirmă că ambele părți regretă acuma schimbul făcut.

Dușmanii căsătoriei. După principiile exprimate în operele lui Tolstoi și mai ales în «Sonata câtră Krœuzer», s'a întemeiat de curând în Rusia o sectă sub numele de «Perhowți». Fundatorul e un moșier bogat, partizanii și partizanele sunt ômeni culți. Ei lucrează pe moșile lundatorului ca niște simpli țărani și pôrta haine țărănci. Când n'au de lucru, se angagează fără de plata pe moșile vecine și propagă acolo noua învățatură. Ei susțin că societatea actuală e atât de coruptă, încât e mai bine să dispară. În consecință, ei sunt contra căsătoriei seu a ori carei uniri între cele două secse. După ce isprăvesc munca zilei, ei se string la un loc și comentează biblia în sensul lui Tolstoi. Secta nu prea găseșce adepti mulți, ceea ce face ca poliția să o lase în pace.

Inundația din Spania. Un corespondent al «Agenției Reuter» care a fost trimis la Consuegra, teatrul ultimei catastrofe din Spania, descrie în culori negre tabloul ce-l prezintă acuma orașul atât de reu isbit. «Consuegra e orașul morții, o tăcere mormântală, sinistra, domneșce prin străđile sale și numai ruinele povestesc grozăvia catastrofei. Străđile sunt pline de darimaturi, sub cari ici coala se zăresc membre omenesci. O parte a orașului e încă o grămadă inaccesibilă de ruine. În biserica Sf. Ioan, apa eră înaltă de cinci metri. Nimeni nu-mi pută da amănunte despre începutul catastrofei. Unul dintre cei scăpați dela mörte mi-a povestit, că a vëđut pe o mama ridicând din apă pe cei doi copii ai sei și implorând ajutor. Nimeni nu-i dădă nici o atenție. Pe acoperișul unei case erau strinse 27 de persoane cari vëđându-se perdute, ingenunchiară pentru a pronunță ultima rugăciune. În această atitudine, mörtea i surprinse. Casa se darimă sub dênșii și valurile îi inghițiră. Un tiner care se urcase pe o pôrtă ce plutia pe suprafața apei, scăpă dela mörte. El își spusese ca și acuma i se pare ca aude strigătele sfășitöre ale victimelor cari se inecau în giurul seu.»

Șoiri străine. Remunitul profesor Virchov, s-a serbat la Berlin în 13 octombrie aniversarea sa de șeptedececi de ani. — *Cea mai în vërstă dómă* din înalta nobilime engleză e baronesa de Kos și nepöta

ducelui de Richmond. Ea e născută la 30 septembrie 1795. A asistat la balul dat în Bruxelles, în ajunul bătăliei dela Waterloo. — *La înmormântarea lui Boulanger* au asistat peste 50,000 de ômeni; imbulzela a fost grozavă și s'a produs multe desordini. — *Societatea imperială politecnică rusă* organiză la Petersburg pe luna aprilii viitor, o expoziție care va primi în special mijlocele de a preveni și a se combate incendiile. În această expoziție se vor cuprinde töte aparatele, çompozițiile chimice proprii pentru stingerea focului, instrumentele de scăpare etc. — *Numerul italienilor în Marsilia*, după numărătörea cea din urmă se urcă la 70,228; ceea ce probează, că emigrarea italienilor în sudul Franței sporeșce mereu. — *Regele Italiei* s'a dus la 1/13 octombrie după mieđăđi la Pailanza și a petrecut doue ore la părechia regală română. — *Din Belgrad* se scrie, că'n sêptemână trecută iar au sosit acolo din Bosnia 200 de emigranți mahomedani, care au plecat în Asia-mică. — *Un nou măcel s'a comis în Africa* la Zanzibar. Expedițiunea Zellewski a fost atacată la Bagamoyo de cătra indigeni. Tinerul erudit dr. Stuhlman, Zetewoski, dr. Bushow, Tiedeman și alți nouë europeni au fost omorâți. Se țice că cadavrele lor au fost mutilate. Unii au fost spintecați la burtă, altora li s'au tăiat urechile și nasul. Numărul total al morșilor se urcă la 700. — *Regele Milan* trăeșce lumea albă la Paris; diarele străine scriu, că zilele trecute a făcut un nou imprumut de doue milioane franci la o casă din Petersburg; pentru această sumă el a amanetat moșile familiare din Belgrad, care nu mai sunt ale sale; se țice, că numai pentru timbrele necesare la acte s'au cheltuit 13,000 franci. — *La Paris* în anul 1891 au aparut 1998 de diare, între care 161 politice. Dintre cele din urmă au fost 128 republicane și 33 conservative. Numărul diarelor cotidiene a fost 87.

Poșta redacțiunei.

Beins. Dacă cineva a ramas afară din lista celor ce au luat parte la banchetul-concert Burada, asta s'a întâmplat fără voie. Așă ni s'a scris, că și dnii Partenu Traian și P. Herșe au fost acolo. Pöte că au fost și alți, căci asemenea listă nici odată nu pöte fi completă.

Curgeți! Lasă poesia pentru poeți!

Că ești frumoasă . . . Incercare förte inocentă și plină de naivități.

Maidan. Asta una nu o putem întrebuintă, căci ar slérni superări în unii.

Spectator. Statul român dă teatrului din Iași o subvenție de patrușeci de mii de lei.

Călindarul sêptemânei.

Țiua sêpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sörele
Dumin. 20 după Rus. c. Ev. 4 dela Luca c. 8, gl. 8, a inv. 6.			res. ap.
Duminecă 6	† Apost. Toma	18 Luca Ev.	6 24 5 6
Luni 7	Mart. Serghie	19 Ptoimeus	6 26 5 4
Mărți 8	Cuv. Pelagie	20 Wendelin	6 26 5 2
Mercuri 9	Apost. Iacob	21 Ursula	6 29 1 33
Joi 10	Mart. Eulampie	22 Cordula	6 31 1 37
Vineri 11	† Apost. Filip	23 Severin	6 31 1 36
Sâmbătă 12	M.M. Prob și Tar.	24 Salome	6 31 1 35

Treiluniul iuliu—septembrie s'a încheiat cu nr. 39. Rugăm pe toți aceia, a căror abonamente a espirat atunci și vreu să aibă foia nöstră și 'n viitor, să binevoiescă a le înnoi de timpuriu. Iar cei ce nu mai vor să fie abonați, sunt rugăți a ne înapoiă numărul acesta, ca să sistăm espedarea.